

MILJØ-
DIREKTORATET

REVISJONSRAPPORT

SAINT GOBAIN CERAMIC MATERIALS AS AVD LILLESAND
Norheim
4790 Lillesand

Oslo, 20. januar 2015

Deres ref.:
Tor Arne Bekkedal

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2013/7885
Saksbehandler:
Ole Jakob Birkenes

Revisjonsrapport: Revisjon ved SAINT GOBAIN CERAMIC MATERIALS AS, Lillesand

Kontrollnummer: 2014.030.R.miljodir

Kontaktpersoner ved revisjonen:

Fra virksomheten:
Tor Arne Bekkedal

Fra Miljødirektoratet:
Ole Jakob Birkenes

Andre deltagere fra Miljødirektoratet:
Henning Gøthesen
Bente Rikheim

Resultater fra revisjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra revisjonen som ble presentert hos SAINT GOBAIN CERAMIC MATERIALS AS, Lillesand under sluttmøtet den 11. desember 2014. Revisjonen ble gjennomført i tidsrommet 8. - 11. desember 2014. Rapporten er å anse som endelig.

Miljødirektoratet avdekket 7 avvik og ga 1 anmerkning under revisjonen. Miljødirektoratet ser alvorlig på avvik 1 og 2 da disse har medført utslipp uten tillatelse og underrapportering av utslipp, deler av avvik 4 da dette er et gjentakende avvik samt deler av avvik 3 da dette har konsekvenser for utslippsberegninger og rapportering.

Avvik:

- Virksomheten har utslipp til grunnen uten tillatelse
- Virksomheten har hatt ulovlige utslipp til luft
- Virksomhetens måleprogram er mangelfullt
- Virksomhetens deponering er ikke i henhold til gjeldende krav
- Virksomhetens deklarerer av farlig avfall er mangelfull
- Virksomhetens miljørisikoanalyser har mangler
- Virksomhetens egenrapportering for 2013 er mangelfull

Anmerkninger:

- Virksomhetens avvikshåndtering kan forbedres

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 6 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter revisjonen er nærmere beskrevet på side 4.

20. januar 2015	Ole Jakob Birkenes	Einar Knutsen
dato	kontrollør	seksjonssjef

Kopi av rapporten sendes til:

- Fylkesmannen i Aust-Agder ved miljøvernavdelingen
- Lillesand kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: SAINT GOBAIN CERAMIC MATERIALS AS AVD LILLESAND	
Organisasjonsnr.: 873147172	Eies av: 914810574
Bransjenr. (NACE-kode): 20.130 - Produksjon av andre uorganiske kjemikalier	

Kontrollert enhet

Navn: SAINT GOBAIN CERAMIC MATERIALS AS, Lillesand	Anleggsnr.: 0926.0013.01
Kommune: Lillesand	Fylke: Aust-Agder
Anleggsaktivitet: Kjemisk industri	Gebysats: 2
Tillatelse gitt: 26. januar 2007	Sist endret:

2. Bakgrunn for revisjonen

Formålet med revisjonen er å vurdere om det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet fungerer tilfredsstillende. Miljødirektoratet har blant annet undersøkt om:

- virksomhetens system for internkontroll er hensiktsmessig og dekkende
- aktiviteter utføres slik som beskrevet og uttalt
- virksomheten når sine mål og driver sin virksomhet innenfor egne rammer og de rammene som myndighetene har satt

Revisjonen ble gjennomført ved å:

- granske dokumenter
- intervju sentralt plasserte personer i organisasjonen
- verifisere (ved stikkprøvekontroll) at rutiner, prosedyrer og instruksjoner blir fulgt opp i praksis

Revisjonens tema

- internkontroll
- risikovurdering
- utslippskontroll
- avfallshåndtering
- farlig avfall
- tillatelse
- energistyring

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under revisjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under revisjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under revisjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter revisjonen

SAINT GOBAIN CERAMIC MATERIALS AS, Lillesand plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. SAINT GOBAIN CERAMIC MATERIALS AS, Lillesand må innen 20. mars 2015 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan ulovlig forhold er fulgt opp.

Vi ser alvorlig på avvikene 1,2 og deler av avvik 3 og 4 som ble avdekket i denne revisjonen. Gjennomføringen av tiltakene vil derfor bli fulgt opp ved ny kontroll.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (post@miljodir.no) til Miljødirektoratet v/Ole Jakob Birkenes.

4. Pålegg om opplysninger

SAINT GOBAIN CERAMIC MATERIALS AS, Lillesand må sende Miljødirektoratet følgende opplysninger innen 20. februar 2015 (jf. forurensningsloven § 49):

- Korrigerte opplysninger om årlig utslipp til luft for 2007 til 2013 der tidligere rapporterte utslipp er feil. Bedriften skal redegjøre for hvordan beregningene er gjort.

Pålegg om opplysninger ble varslet muntlig under revisjonen.

Klageadgang

Dere har rett til å klage på pålegg om opplysninger dersom dere mener at dere ikke har plikt eller lovlig adgang til å gi opplysningene. En klage bør begrunnes og skal sendes Miljødirektoratet senest 3 dager etter mottakelsen av denne rapporten (jf. forvaltningsloven § 14). En klage kan fremsettes både skriftlig og muntlig.

5. Varsel om pålegg om undersøkelser

Miljødirektoratet varsler herved at vi vil pålegge SAINT GOBAIN CERAMIC MATERIALS AS, Lillesand å foreta følgende undersøkelser (jf. forurensningsloven § 51):

- Bedriften skal gjennomføre nye målinger for å verifisere det reelle årlige utslippet av PAH til luft. Målingene skal så langt som mulig synliggjøre årsaker til variasjon i utslippet. Bedriften skal innen 20. februar 2015 sende Miljødirektoratet en plan for gjennomføring av målingene. Planen skal legges opp slik at resultatene rapporteres til Miljødirektoratet innen 1. mai 2015. Planen skal minimum beskrive valget av målepunkter, antall prøver, prøvetakingens varighet og prøvetakingstidspunkt i forhold til driften av anlegget (ovnene og renseanlegget). De valg som gjøres ved utarbeidelse av planen skal begrunnes.
- Bedriften skal redegjøre for mulige tiltak for å redusere PAH-utslippet til luft slik at utslippsgrensen overholdes. Redegjørelsen skal sendes Miljødirektoratet innen 1. mai 2015.

Dere har anledning til å kommentere dette varselet. Eventuelle kommentarer må sendes til Miljødirektoratet innen to uker etter at denne rapporten er mottatt.

6. Pålegg om undersøkelser

SAINT GOBAIN CERAMIC MATERIALS AS, Lillesand må foreta følgende undersøkelser innen 20. februar 2015 (jf. forurensningsloven § 51):

- Prøvetaking og analyse av utslipp av vaskevann fra ovnshusfilter til sandgrop utført av tredje part. (Minimum utført på utslippspunkt fra sedimenteringsbasseng til sandgrop). Resultatene skal sendes Miljødirektoratet innen 20. februar 2015.

Pålegg om undersøkelser ble varslet muntlig under revisjonen.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet, jf. forvaltningsloven § 28. En eventuell klage bør begrunnes og skal sendes Miljødirektoratet senest tre uker etter mottakelsen av dette brevet.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes, jf. forvaltningsloven § 42.

7. Varsel om tvangsmulkt for retting av avvik

Miljødirektoratet varsler herved at vi vil fatte vedtak om tvangsmulkt (jf. forurensningsloven § 73) dersom vi ikke har mottatt en skriftlig bekreftelse på hvordan avvik er fulgt opp innen 20. mars 2015. Tvangsmulkten vil påløpe dersom vi ikke har mottatt en bekreftelse på at avvik er rettet innen 9 uker etter at vedtaket om tvangsmulkt ble fattet.

En eventuell tvangsmulkt vil være et engangsbeløp på kr 500 000,-.

Dere har anledning til å kommentere dette varselet. Eventuelle kommentarer må sendes til Miljødirektoratet innen to uker etter at denne rapporten er mottatt.

8. Varsel om tvangsmulkt for pålegg om opplysninger

Miljødirektoratet varsler herved at vi vil fatte vedtak om tvangsmulkt (jf. forurensningsloven § 73) dersom de pålagte opplysninger ikke er mottatt innen 20. februar 2015. Tvangsmulkten vil påløpe dersom vi ikke har mottatt de pålagte opplysninger innen 5 uker etter at vedtaket om tvangsmulkt ble fattet.

En eventuell tvangsmulkt vil være et engangsbeløp på kr 50 000,-.

Dere har anledning til å kommentere dette varselet. Eventuelle kommentarer må sendes til Miljødirektoratet innen to uker etter at denne rapporten er mottatt.

9. Varsel om tvangsmulkt for pålegg om undersøkelser

Miljødirektoratet varsler herved at vi vil fatte vedtak om tvangsmulkt (jf. forurensningsloven § 73) dersom de pålagte undersøkelsene ikke er utført og resultater sendt Miljødirektoratet innen 20. februar 2015. Tvangsmulkten vil påløpe dersom undersøkelser ikke er foretatt og vi ikke har mottatt de pålagte opplysninger innen 5 uker etter at vedtaket om tvangsmulkt ble fattet.

En eventuell tvangsmulkt vil være et engangsbeløp på kr 50 000,-.

Dere har anledning til å kommentere dette varselet. Eventuelle kommentarer må sendes til Miljødirektoratet innen to uker etter at denne rapporten er mottatt.

10. Gebyr for revisjonen

SAINT GOBAIN CERAMIC MATERIALS AS, Lillesand er ved denne revisjonen plassert i gebyrsats 2 (jf. varselbrev fra Miljødirektoratet datert 3. november 2014). Dette betyr at dere skal betale kr. 139 800,- i gebyr for revisjonen. Faktura ettersendes. Vedtaket om gebyr er hjemlet i forurensningsforskriftens § 39-8 om gebyr for systemrevisjon (flerdagstilsyn).

Gebyrets størrelse kan eventuelt klages inn til Klima- og miljødepartementet (jf. forvaltningsloven § 28). Klagefristen er tre uker fra 12. januar 2015. Klagen bør være skriftlig, begrunnet, og skal sendes via Miljødirektoratet. Miljødirektoratet viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 om innkreving av gebyr til statskassen.

11. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Miljødirektoratets postjournal på www.miljodirektoratet.no (jf. offentleglova).

12. Avvik

Vi fant følgende avvik under revisjonen:

Avvik 1

Virksomheten har utslipp til grunnen uten tillatelse

Avvik fra:

Lov om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven) § 7

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Saint-Gobain Ceramic Materials Lillesand datert 3. august 2010 (Tillatelsen) punkt 5

Kommentarer:

Virksomheten har tillatelse til utslipp av prosessvann via bedriftens renseanlegg til kommunalt renseanlegg og rent kjølevann og overflatevann til resipient med minst mulig påvirkning/ulempe og vann fra oljeutskiller.

Imidlertid ledes inntil 24 m³ per døgn fra skylling av elektrostatiske filtre til sedimenteringsbasseng og deretter til sandgrop hvor det siger ned i grunnen. Dette er ikke rent vann eller overflatevann og virksomheten har følgelig ikke tillatelse til å lede dette vannet til grunn.

Avvik 2

Virksomheten har hatt ulovlige utslipp til luft

Avvik fra:

Tillatelsens punkt 4 (grenseverdier for utslipp til luft)

Kommentarer:

Bedriften har utslippsgrense til luft av PAH på 380 kg/år og kvikksølv på 1,5 kg/år. Bedriften har lagt frem beregninger som viser at utslipp av PAH i 2009, 2012 og 2013 var henholdsvis 442 kg, 383 kg og 511 kg. Foreløpige beregninger viser at utslippet av PAH i 2014 blir 635 kg. Bedriften har også lagt frem beregninger som viser at utslippet av kvikksølv til luft i 2009 var 2,8 kg. Disse utslippene er ikke rapportert til Miljødirektoratet i egenrapporteringen. I egenrapporteringen er det rapportert lavere verdier da bedriften har tatt gjennomsnitt av de to eller tre siste årenes utslipp.

Bedriften skal hvert år innen 1. mars rapportere foregående års utslipp. Bedriften har ved rapportering av PAH, VOC og metaller midlet utslippet over to eller tre år. Rapportert PAH utslipp i 2009 er gjennomsnitt av beregnet utslipp i 2008 og 2009. Rapportert PAH og kvikksølv utslipp i 2013 er gjennomsnitt av beregnet utslipp i 2011-2013. For enkelte år der beregnet utslipp er lavere enn utslippsgrensen er imidlertid rapportert utslipp ikke midlet over flere år. Dette gjelder blant annet utslipp av PAH i 2010 og 2011.

Avvik 3

Virksomhetens måleprogram er mangelfullt

Avvik fra:

Tillatelsen punkt 11, jfr. Brev med pålegg fra Miljødirektoratet datert 10. desember 2010 og 16. mai 2012.

Kommentarer:

I følge tillatelsen skal virksomheten ha utarbeidet og gjennomført et program for kontrollmåling av utslipp til luft og vann samt støy i omgivelsene. Formålet med programmet er å dokumentere at gitte krav overholdes. Kontrollen av egne utslipp skal være kvalitetssikret og måleprogrammet skal inngå i internkontrollsystemet.

I brev datert 10. desember 2010 ble Miljødirektoratets krav til måleprogram spesifisert og dette ble fulgt opp med ytterligere spesifisering i brev datert 16. mai 2012. For å bistå virksomheter med utarbeidelse av måleprogram er det utarbeidet veiledere, henholdsvis 2748/2010 og M-6/2013. Disse kan lastes ned fra Miljødirektoratets hjemmesider.

Virksomheten hadde etablert måleprogram som blant annet inneholdt angivelse av prøvetakingspunkter, frekvens for prøvetaking og henvisninger til prøvetakingsprosedyrer og analysemetoder.

Måleprogrammet var imidlertid mangelfullt på følgende områder med hensyn til de krav som Miljødirektoratet stiller:

- Molabs målinger de siste årene på elektrofilterene viser konsekvent høyere støvkonsentrasjoner enn gjennomsnittlig konsentrasjon målt med lasermåleren. De siste års beregninger av utslipp av PAH, metaller og VOC med korreksjon i forhold til støvutslipp gir et vesentlig lavere utslipp enn om verdier målt av Molab ble benyttet direkte. Det er ikke gjort noen vurdering av årsaken til denne gjentakende differansen.
- Ved beregning av årlige utslipp av metaller, PAH og VOC tar bedriften utgangspunkt i målinger gjennomført av Molab (måling en gang per år på utvalgte utslippspunkter). Disse

målingene korrigeres i forhold til støvkonsentrasjoner målt av Molab, total årlig luftmengde og totalt støvutslipp målt med lasermåleren. I denne beregningen forutsetter bedriften at utslippet av metaller, PAH og VOC er korrelert med støvkonsentrasjonen. Bedriften har ikke dokumentert en slik korrelasjon. En gjennomgang av målerapporter fra Molab fra 2013 og 2014 viser ingen klar sammenheng mellom utslipp av PAH, metaller og VOC i forhold til støvkonsentrasjonen. Målerapportene viser blant annet at størstedelen av PAH og VOC er gassformig (ikke bundet til støv) og at det ikke er en klar sammenheng mellom PAH-konsentrasjon og støvkonsentrasjon. Metallene er i varierende grad bundet til partikler og det er ingen klar sammenheng mellom målt metallkonsentrasjon i avgassen og støvkonsentrasjonen.

- I bedriftens måleprogram angis det at måleresultater for PAH, VOC og metaller skal midles over tre år. Dette er i strid med kravene i tillatelsen.

Disse tre punktene fører til eller kan føre til under-/feilrapportering av utslipp og Miljødirektoratet anser det som viktig at rapporteringen rettes og at grunnlaget for utslippsberegninger verifiseres.

- Det framgår ikke at valgte målefrekvenser er basert på usikkerhetsvurderinger. Virksomheten hadde gjennomført usikkerhetsberegninger for alle utslipp, men disse var ikke benyttet for bestemmelse av prøvefrekvens.
- Det er ikke vurdert i måleprogrammet om valget av piper for prøvetaking på ovnshuset gir representative prøver.
- Det er manglende vurdering av representativ prøvetaking for prosessutslipp til vann der en tidsproporsjonal prøvetaker var montert slik at den ville ta samme prøvemengde så sant vannivået nådde opp til prøvepunktet uten hensyn til vannmengden og forskjell i omrøring/sedimentering i utjevningsbassenget.
- Virksomheten deltar ikke i ringtester for måling av suspendert stoff.
- Målinger for deponi er ikke beskrevet i måleprogrammet

Avvik 4

Virksomhetens deponering er ikke i henhold til gjeldende krav

Avvik fra:

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Saint Gobain Lillesand, datert 03.08.10, pkt. 9.2

Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (Avfallsforskriften) kapittel 9. Deponering av avfall, § 9-11 jf. vedlegg 2 og 3

Kommentarer:

I tillatelsen er det stilt en rekke krav til deponiet, som omfatter rammevilkår, drift, oppfylling og overvåking/kontroll. I etterkant av at denne tillatelsen ble gitt, har det også kommet en rekke nye bestemmelser i avfallsforskriftens kapittel om deponi og som også er gjeldene for deponiet Skorrobekken 2. Det fremgår her at deponering skal skje på en forsvarlig og kontrollert måte slik at skadevirkninger på miljøet og menneskers helse forebygges og reduseres så langt det er mulig. Av vedlegg 2 i deponiforskriften fremgår det at det skal gjennomføres en basiskarakterisering av alle avfallstyper som skal deponeres, det vil si at avfallets sammensetning, miljøvirkninger og øvrige egenskaper som har betydning for deponiet skal være kjent i størst mulig grad før deponering. Videre stilles det krav om gjennomføring av overvåkingsprogram, jf. vedlegg 3. Prøvetaking av

sivevann og overvåkning av resipient skal foretas i relevante og representative punkter på tidspunkt og med frekvenser som reflekterer faktiske utslipp og miljøpåvirkninger.

Virksomheten har etablert en egen prosedyre som omhandler drift og oppfylling av deponiet; «drift eget deponi». Det tas en prøve av sivevannet hvert år i etablert prøvetakingspunkt i brønn nedstrøms deponiet. Virksomheten ønsker å redusere mengden avfall som deponeres og utreder alternativ bruk av massene. Det er også igangsatt analyser av fraksjonene, men basiskarakteriseringen er ikke fullstendig.

Revisjonen avdekket flere mangler når det gjelder deponiet. Dette gjelder bl.a. følgende forhold:

- Det er ikke dokumentert at det er gjennomført noen basiskarakterisering av alle de ulike avfallsfraksjonene ihht vedlegg 2 punkt 1.1. Det fremgår bl.a. ikke noen dokumentasjon på hvilke avfallskoder de ulike avfallsfraksjonene har i henhold til den europeiske avfallslisten, og det fremgår heller ingen dokumentasjon for at alle avfallsfraksjonene er klassifisert som ikke-farlige.
- Det er ikke etablert et dokumentert overvåkningsprogram som tilfredsstiller kravene i vedlegg 3, punkt 3. Det gjennomføres bl.a. ikke overvåkning av overflatevann og grunnvann oppstrøms og nedstrøms deponiet.
- Ved vurdering av analyseresultater er det ikke dokumentert at det er etablert tiltaksgrenser/akseptgrenser som definerer når tiltak skal iverksettes

Det har også blitt tidligere blitt påpekt at det mangler basiskarakterisering av avfallet, og Miljødirektoratet ser alvorlig på det.

Avvik 5

Virksomhetens deklarerer av farlig avfall er mangelfull

Avvik fra:

Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (Avfallsforskriften) kapittel 11. Farlig avfall, § 11 12.

Tillatelsen pkt. 9.1

Kommentarer:

I følge avfallsforskriften skal virksomhet som leverer farlig avfall gi tilstrekkelig med opplysninger om avfallens opprinnelse, innhold og egenskaper, slik at den videre håndteringen av avfallet kan skje på en forsvarlig måte. Når avfallet leveres, skal virksomheten fylle ut et skjema som er godkjent av Miljødirektoratet.

Virksomheten har etablert en prosedyrebeskrivelse, «avfallshåndtering Lillesand» som omhandler håndtering og viderelevering av farlig avfall, inkludert beskrivelse av arbeidsoppgaver og ansvar. Det opplyses fra virksomheten at det er Midtstøl transport som henter de fleste avfallsfraksjonene, bortsett fra spillolje og oljefasen fra oljeutskiller som hentes av Septikservice. Det opplyses at Midtstøl transport foretar en løpende journalføring av leverte avfallsmengder. Saint Gobain Lillesand får tilsendt oversikter over faktisk leverte mengder avfall basert på disse journalføringene.

Revisjonen avdekket flere mangler som knytter seg til deklarerer av det farlige avfallet. Det omfattet bl.a. følgende forhold:

- I noen av deklarasjonsskjemaene er det ikke oppgitt organisasjonsnummer samt at det i andre benyttes feil organisasjonsnummer. Hvis avfallsprodusenten er del av et konsern med flere produksjonssteder, er det enhetsnummeret (organisasjonsnummeret til den

avfallsproduserende enhet) som skal brukes. For Saint-Gobain Ceramic Materials as Avd Lillesand er dette 873 147 172. (Tilsvarende for Eydehavn er dette 974 072 076)

- Prosedyrebeskrivelsen som omhandler avfallshåndteringen lister ikke opp hvilke EAL-koder som skal benyttes ved de ulike avfallsfraksjonene man leverer. Videre har ikke virksomheten noen egen løpende oversikt som viser hvilke leveringer av farlig avfall som faktisk er levert, da dette overlates til 1. aktør. Det vises i denne sammenheng til avvik 7 som omtaler misforholdet mellom faktiske leverte typer/mengder avfall og egenrapporterte typer/mengder, og at det er brukt ulike EAL-koder på samme type avfall.
- Ved stikkprøvekontroll manglet deklarasjonsskjema for egenrapportert avfall på 1.7 tonn med EAL kode 140603

Miljødirektoratet påpeker at manglene som er nevnt over ikke er uttømmende. Det er virksomhetens ansvar å påse at deklarerer av farlig avfall er i henhold til regelverket.

Avvik 6

Virksomhetens miljørisikoanalyser har mangler

Avvik fra:

Tillatelsen punkt 10.1 Miljørisikoanalyse og punkt 10.2 Forebyggende tiltak
Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5 2. ledd punkt 6 og 7

Kommentarer:

I samsvar med tillatelsen og internkontrollforskriften skal det gjennomføres miljørisikoanalyse av virksomheten. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og omfatte alle forhold ved virksomheten som har betydning for ytre miljø. Bedriften skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning, og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre. Miljørisikovurderingen skal inngå i bedriftens dokumenterte internkontroll.

Virksomheten har etablert en prosedyre for arbeid med risikoanalyser; «Risikostyring - Risikoanalyser og Risikovurderinger». Det gis her en beskrivelse av fremgangsmetode og det er også gitt et oppsett for utregning av risikofaktorer. Det vil si; for det virksomheten selv definerer som Arbeidsmiljø og sikkerhetsrisikoer, Kvalitets-/prosessrisikoer og Risiko for krisesituasjoner, angis risikofaktoren som produktet av sannsynlighet og konsekvens. Når det gjelder risiko for ytre miljøforhold, så har virksomheten gjennomført en miljøaspektanalyse hvor risikoen er angitt som en signifikansverdi, definert som produktet av Krav, Toleranse, Mengde og Fare.

Revisjonen avdekket flere mangler knyttet til virksomhetens arbeid med miljørisikovurderinger:

- Det fremgår ikke en vurdering av tidsintervall for oppdatering av analysen eller hva som utløser ny gjennomgang/oppdatering.
- For ytre miljøforhold er sannsynligheten for at de uønskede hendelsene skjer ikke gjenstand for vurdering, og er således utelatt ved synliggjøring av risiko for at uønskede hendelser oppstår.
- Det er ikke alle forhold som berører ytre miljø som er tatt med i analysene. Virksomheten har hatt et stort fokus på forhold/hendelser som kan gi akutt eller ulovlig forurensning. Det er også andre forhold som kan ha betydning for ytre miljøforhold og som ikke fremgår av analysene. Det nevnes følgende eksempler:
- Nedgravd spilloljetank

- Sandgrop hvor vann fra spyling av elektrofiltre ledes
- Avfallshåndtering

Avvik 7

Virksomhetens egenrapportering for 2013 er mangelfull

Avvik fra:

Tillatelsen punkt 11.2

Kommentarer:

- I egenrapporten er det tidvis benyttet tall for løpende 2 eller 3 års utslipp for PAH, VOC og metaller mens tillatelsen gjelder løpende 12 måneders utslipp.
- Det er feil i rapportering av typer og mengder av farlig avfall
- Avfall sendt til eget deponi er ikke tatt med i egenrapporten for industrivirksomheten.
- I rapporteringen av analyser av sigevann fra deponi for 2013 er det oppgitt 2 µg/l for kvikksølv mens riktig verdi er <0,005 µg/l.
- Utslipp av støv fra posefiltre med mindre en 15 000 m³/t er ikke estimert/målt og tatt med i utslippsrapporteringen.

13. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under revisjonen:

Anmerkning 1

Virksomhetens avvikshåndtering kan forbedres

Kommentarer:

Ved stikkprøver ble det funnet at det var et antall avvik relatert til ytre-miljø (de eldste fra 2013) som ikke var lukket. Overutslipp av støv fra ovnshus i 2012 ble ikke funnet i avvikssystemet. Ifølge virksomheten var det ikke noe system for å fange opp gjentagende avvik.

14. Andre forhold

Energistyring: Det er foretatt en kartlegging av spillvarme og det er signert en intensjonsavtale med Lillesand kommune om utnyttelse av denne. Avtalen er imidlertid ikke blitt realisert på grunn av for høye infrastrukturkostnader. Bedriften har gjennomført flere prosjekter som har gitt innsparinger av energi/bedre utnyttelse av overskuddsvarme. I løpet av 2015 tar virksomheten sikte på å bli sertifisert i henhold til ISO 50001.

Utslipp av NOx og prioritetslistestoffer: Utslipp av PAH til vann i renseanlegget og NOx til luft med bakgrunn i bruk av koks som reduksjonsmiddel er tatt i betraktning og det er vurdert det hen til mulighet for utslipp/dannelse av dette slik prosessen er vil være lite sannsynlig. Det er viktig at virksomheter foretar en vurdering om det er andre stoffer på prioritetslisten som kan finnes eller eventuelt dannes i prosessen.

Beregning av SO2 utslipp. Virksomheten har analysebevis fra eksternt laboratorium på hvert parti med koks som viser svovelinnhold under 2.0 prosent. Ved rapportering til Miljødirektoratet har det vært noe variasjon hvorvidt alt svovel har blitt rapportert som SO2. Beregningsmetoden som skal benyttes må avklares med Miljødirektoratet.

15. Gjennomføring

Revisjonen omfattet følgende aktiviteter:

- Åpningsmøte 8. desember 2014: Informasjon fra Miljødirektoratet om gjennomføringen av revisjonen
- Intervjuer og verifikasjoner fra 8. desember 2014 til 11. desember 2014.
 - 18 personer ble intervjuet
 - Befaringer til følgende steder:
 - Renseanlegg for utslipp til kommunalt nett
 - Lager for farlig avfall
 - Grop for utslipp av vaskevann fra filter
 - Grunnvannsbrønner
 - Utslippspunkter til luft fra ovnshus og enkelte utslippspunkter med posefilter.
- Avsluttende møte 11. desember 2014: Oppsummering med presentasjon av resultatene.

I vedlegg 1 har vi satt opp en oversikt over deltakerne på revisjonen.

16. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for revisjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrensnig av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Miljødirektoratet
- Pålegg/vedtak i korrespondanse mellom virksomheten og Miljødirektoratet

Deltagere ved Miljødirektoratets revisjon ved SAINT GOBAIN CERAMIC MATERIALS AS, Lillesand, 8. - 11. desember 2014

I tabellen under har vi satt opp en oversikt over funksjonene til de personene som deltok under formøtet, åpningsmøtet og det avsluttende møtet. Intervjuene er også med i tabellen.

Funksjon	Åpningsmøte	Intervju	Sluttmøte
HMS Ingeniør	X	X	X
HMS Sjef	X	X	X
HMS leder SiC	X	X	
Prod. sjef SiC	X	X	X
Hovedtilitsvalgt	X	X	X
Adm. Dir.	X	X	
Avd. sjef	X	X	X
Verneing.		X	
Mek. PDPF		X	X
Elektrosjef	X	X	X
Teamleder Ass	X	X	X
Tekn. Sjef	X	X	X
Team leder	X	X	X
Lab. Ing.		X	
Mek. Feed/Powder		X	
Vedlikehold/Kvalitet	X		X
Prosess ingeniør/Energi	X	X	X
Teamleder OH mek	X		X
Teamleder elektro	X		X
Vannrenseanlegg	X	x	X
Avd. sjef Fines/Crystar og DPF	x		X

Miljødirektoratets revisjonsgruppe:

Ole Jakob Birkenes, revisjonsleder

Henning Gøthesen, revisor

Bente Rikheim, saksbehandler

Dokumentunderlag for Miljødirektoratets revisjon ved SAINT GOBAIN CERAMIC MATERIALS AS, Lillesand, 8. - 11. desember 2014

Nedenfor har vi satt opp en liste over dokumenter som var spesielt viktige som dokumentunderlag for revisjonen, og som går utover lover forskrifter og lignende (for eksempel fra virksomhetens prosedyresamling):

- Hms årsplan for 2014
- Prosedyre for ledelsens gjennomgang
- Rapporter fra Molab. Utslippsmålinger for 2013 og 2014
- Regneark: SFT krav-Utslipp (Med oversikt over Målinger utført av Molab samt egne beregninger)
- Prosedyre Drift eget deponi
- Prosedyre Måleprogram
- Prosedyre Ytre miljø- Årlig kontrollmåling av avsugsfiltre og støvmålere ovnhus
- Prosedyre OH-09-04 Drift av setlingsbasseng og sikringsgrop
- Analysebevis for analyse av svovelinnhold i koks (Contract L14029)
- Utskrift av støvmålinger ovnshus parallellt med målinger utført av Molab
- Analyse av «Oppsop»- (Karakterisering)
- Prosedyre Risikostyring-Risikoanalyse og risikovurderinger
- Prosedyre Avfallshåndtering Lillesand
- Egenkontrollrapport for 2012 og 2013
- Prosedyre Energistyring
- A804660 Rebuild Waste Water Treatment (3016 Filterbygg, behandling av prosessvann)
- Notat: Miljøoppfølging av Skorrobekken
- Prosedyre OH-09-03 Spyling av renseanleggets reaksjonskamre
- Prosedyre OH-09-05 Måling og rapportering av støvutslipp